

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 21 grudnia 2017 r.

Poz. 5393

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE Nr 392/2017 WOJEWODY KUJAWSKO - POMORSKIEGO

z dnia 21 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz.U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389), po zasięgnięciu opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy o nazwie 21 Stycznia położonej w mieście Pakość, nadaje się nazwę marsz. Józefa Piłsudskiego.

§ 2. Zarządzenie zastępcze podlega wykonaniu przez Burmistrza Pakości.

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744), zwana dalej „ustawą”. Ustawa została zmieniona ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. poz. 1389).

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 ustawy, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na podjęcie działań przez organ jednostki samorządu terytorialnego.

Rada Miejska w Pakości nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała w wyznaczonym przez ustawodawcę terminie zmiany nazwy ul. 21 Stycznia. W związku z powyższym Wojewoda Kujawsko-Pomorski zwrócił się pismem z dnia 29 września 2017 r. (znak: WNK.IV.4131.142.2017.GS), w trybie art. 6 ust. 3 ustawy, do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (IPN) o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia ustawy w życie z normą art. 1 ustawy. Wyżej wymienione pismo wpłynęło do IPN w dniu 29 września 2017 r. Na mocy art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy oczekiwanie na opinię wstrzymuje bieg terminu na wydanie zarządzenia zastępczego. Przedmiotowa opinia wpłynęła do organu nadzoru w dniu 17 listopada 2017 r. (pismo z dnia 3 listopada 2017 r. znak: BUW-940-235(3)/17).

W ocenie wojewody, nazwa ulicy 21 Stycznia jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy. Jak wynika z opinii IPN, dnia 21 stycznia 1945 r. nastąpiło wkroczenie jednostek Armii Czerwonej do miejscowości Pakość – obecnie w województwie kujawsko-pomorskim. Zgodnie z propagandową praktyką władz komunistycznych wydarzenie to celebrowane było – niezgodnie z faktami historycznymi – jako „dzień wyzwolenia” oraz powód do wyrażania wdzięczności społeczeństwa wobec Armii Czerwonej. Tymczasem wbrew nadziejom Polaków, oczekujących odbudowy wolnego kraju po likwidacji okupacji niemieckiej, Armia Czerwona w latach 1944-1945 stała się narzędziem ponownej aneksji niemal połowy terytorium RP do ZSRS, zniewolenia całej reszty kraju oraz budowy w nim systemu komunistycznego w pełni zależnego od władz w Moskwie. Zajęcie ziem polskich przez Armię Czerwoną zapoczątkowało zarazem nowy okres martyrologii narodu polskiego.

Stacjonowanie Armii Czerwonej/Sowieckiej w Polsce po roku 1944 uniemożliwiło odbudowę niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej i było podstawowym czynnikiem, który zapewnił funkcjonowanie państwa komunistycznego na ziemiach polskich objętych dominacją ZSRS. Waga tych faktów sprawia, że przedmiotowa nazwa, honorująca moment wkroczenia Armii Czerwonej do wymienionej miejscowości, spełnia rolę daty symbolizującej komunizm.

Biorąc pod uwagę brzmienie przepisów art. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy należy stwierdzić, że podstawowym jej założeniem było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. Organ nadzoru jest zatem zobligowany – na mocy przepisu art. 6 ust. 2 ustawy – do wydania zarządzenia zastępczego, nadającego ulicy o nazwie 21 Stycznia w mieście Pakość nową nazwę: marsz. Józefa Piłsudskiego.

Józef Klemens Piłsudski (1867-1935) – mąż stanu i wódz. Urodził się w Żuławie na Wileńszczyźnie, w rodzinie o tradycjach patriotycznych. Od młodych lat angażował się w działalność konspiracyjną. W okresie nauki w I Gimnazjum w Wilnie (gdzie był poddawany intensywnej rusyfikacji) założył z bratem Bronisławem i kolegami w 1882 r. kółko samokształceniowe „Spójnia”, zajmujące się sprowadzeniem polskich książek z Warszawy. Za udział w spisku na życie cara został aresztowany w 1887 r. i zesłany w głąb Rosji, skąd wrócił w 1890 r. Od 1892 r. działacz Polskiej Partii Socjalistycznej, jeden z liderów w kraju. Ponownie aresztowany w 1900 r. i osadzony w warszawskiej Cytadeli, zbiegł rok później ze szpitala petersburskiego, do którego został przewieziony na badania. Twórca Organizacji Bojowych PPS (1904 r.), Legionów Polskich (1914 r.) i Polskiej Organizacji Wojskowej (1914 r.). Członek Tymczasowej Rady Stanu (1917 r.), w której kierował Referatem Wojskowym. Po odmowie złożenia przysięgi na wierność cesarzowi Niemiec został aresztowany i po krótkim przebywaniu w kilku więzieniach osadzony w twierdzy wojskowej w Magdeburgu. Naczelnny wódz Armii Polskiej od 11 listopada 1918 r. W latach 1918-1922 Naczelnik Państwa. Pierwszy marszałek Polski (1920 r.). W 1926 r. po zamachu majowym został wybrany przez Zgromadzenie Narodowe na Prezydenta RP, ale odmówił przyjęcia urzędu. Przywódca obozu sanacji. Dwukrotny premier (1926-1928 i 1930). Od 1926 r. do śmierci sprawował funkcje ministra spraw wojskowych oraz Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych.

Na podstawie art. 5 ustawy, pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

POUCZENIE

Na niniejsze zarządzenie zastępcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy w terminie 30 dni od daty doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski
Mikołaj Bogdanowicz